

STORTINGET

Representantforslag 242 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde, Jon Engen-Helgheim og Erlend Wiborg

Dokument 8:242 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde, Jon Engen-Helgheim og Erlend Wiborg om initiativ til å endre loven slik at kommuner og fylkeskommuner ikke skal ha anledning til å utøve lokal utenrikspolitikk

Til Stortinget

Bakgrunn

Med jevne mellomrom diskuterer norske kommuner og fylkeskommuner boikott av varer og tjenester fra omstridte områder. Hensikten er primært å ramme israelske bedrifter som ligger på Vestbredden. Viken fylkeskommune vedtok nylig at israelske varer fra Vestbredden og varer fra Vest-Sahara skal boikottes. Kommuner som Tromsø, Hamar og Trondheim boikotter allerede israelske varer fra Vestbredden. Oslo kommune vurderer også dette.

I et brev fra Utenriksdepartementet til Fylkesmannen i Troms og Finnmark datert 4. mai 2018 fremgår det at «kommunal anskaffelsesboikott rettet mot varer og tjenester produsert i bosettinger på okkupert område ikke strider mot Norges internasjonale forpliktelser på handelsrettens område». Det presiseres i brevet at dette også gjelder andre okkuperte områder – ikke bare Vestbredden – fordi WTOs avtaler baseres på internasjonalt anerkjente grenser. Utenriksdepartementet frarådet samtidig boikotten. I et brev fra kommuneadvokaten til byrådsavdeling for finans i Oslo kommune datert 20. desember 2019 fremgår det at det per i dag ikke er noen norsk lovgivning som forhindrer at kommuner og

fylkeskommuner kan innføre egne sanksjonsregimer for varer og tjenester fra et omstridt område.

Det er i verden i dag mange konflikter knyttet til suverenitet og fastsettelse av grenser. Konflikten rundt Israel og de palestinske områdene er blant de mest kjente, og som vekker størst engasjement. Men det finnes flere lignende konflikter, herunder i Vest-Sahara, på Kypros og i Kashmir. Det er grensetvister der det ikke finnes internasjonalt anerkjente grenser som følge av motstridende krav fra de involverte partene. Dette gjelder ikke minst i havterritoriene, der konflikten rundt delelinjene i Øst-Kinahavet er et eksempel.

Etter Grunnloven tilligger utenrikspolitikken regjeringens ansvarsområde. Det er derfor Utenriksdepartementets oppgave å utforme hva som skal være norsk utenrikspolitisk linje i disse konfliktene, basert på en faglig analyse og en vurdering hva som best tjener norske interesser. Iverksettelse av sanksjoner, slik som boikott av varer og tjenester, er et av regjeringens kraftigste ikke-militære utenrikspolitiske virkemidler. Formålet er å påvirke adferden til den aktøren man innfører sanksjoner mot. Norge er i dag del av flere sanksjonsregimer i regi av FN og EU. For eksempel er det forbud mot import og eksport av varer til og fra Krim på bakgrunn av Russlands okkupasjon av halvøya. Norske kommuner og fylkeskommuner har ikke anledning til å tre ut av disse sanksjonsregimene. Derimot står de fritt til å iverksette sine egne sanksjonsregimer i strid med regjeringens politikk, selv om Utenriksdepartementet fraråder dette.

Om norske lokalpolitikere benytter seg av muligheten som ligger i lovverket til å iverksette egne sanksjonsregimer rettet mot parter i internasjonale konflikter, kan dette i ytterste konsekvens innebære at Norge vil operere med en rekke ulike boikottregimer. Dette vil undergrave regjeringens grunnlovfestede myndighet på

området, og vil kunne være skadelig for Norges nasjonale interesser. Det vil også pulverisere ansvaret for sanksjonsregimer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en lovendring slik at kommuner og fylkeskommuner ikke skal ha anledning til å utøve lokal utenrikspolitikk.

8. april 2021

Christian Tybring-Gjedde

Jon Engen-Helgheim

Erlend Wiborg